

Jongeren gedijen in 'NU-cultuur' buiten het schoolgebouw

23 mei 2011, 1:00 uur | Het Financieele Dagblad

Door: Maas, T.

Trude Maas

Als er één ding is waar alle onderzoekers het over eens zijn, is het wel dat het schoolsucces van kinderen in belangrijke mate bepaald wordt door het opleidingsniveau van de ouders. Natuurlijk is dat geen wetmatigheid die je op het individu kunt loslaten, wat we gelukkig ondanks onze gemiddeld wat beperkte exacte scholing ook nog begrijpen.

Maar wie nadenkt over de toekomst van onze economie en van onze welvaart, weet eigenlijk precies waar Abraham de mosterd haalt. Nu goed opleiden is niet alleen belangrijk voor deze generatie maar ook voor de volgende. Dat maakt beleid maken dus tamelijk gemakkelijk. Waarom zie ik dan zo weinig beweging?

We moeten schooluitval beperken, uitvallers weer bij de les halen en we moeten ruime mogelijkheden bieden voor zij-instromers. Heb ik dat regeerakkoord zo slecht gelezen? Of staat deze prioriteit in de sideletters? De klok tikt wel door!

Schooluitval beperken kan op verschillende manieren. In de huidige repressieve mode versterken we natuurlijk de 'leerplicht-cops'. Daar is op zich niets verkeerd aan, al is het maar omdat het ook de gelegenheid biedt ouders actief te betrekken bij de problemen van hun kids.

Maar we mogen echt nog wel een spade dieper gaan. Want waarom is die schooluitval op sommige plekken zo groot?

Ook natuurlijk - laten we dat hardop zeggen - omdat het onderwijs niet echt aansluit bij de cultuur van bepaalde jongeren. Hoe dat nu zo gekomen is, weet ik ook niet, maar zij kunnen maar kort stilzitten en vervelen zich snel als ze niet meteen begrijpen waarom wat de docenten voorschotelen relevant is. Misschien is het ook wel van alle tijden en werd die types in de leerschool vroeger door vaklieden duidelijk gemaakt waarom ze soms aan praktische vaardigheden niet genoeg hebben, maar ook wat theorie moeten doen.

Hoe krijg je die groep nu te pakken? In Utrecht loopt hiertoe een experiment onder de naam 'NUtrecht. Grofweg is de aanpak als volgt. 'Jij wilt liever skaten dan iets anders? Nou, je moet straks een boterham verdienen, dus ga dan maar eens nadenken hoe dat met skaten kan.' En geloof het of niet, er ontstaan bedrijfjes. Maar ja, dan moet je wel weten hoe een boekhouding werkt. Oké, dan gaan we je dat nu leren. En langzamerhand voltrekt het wonder zich: er wordt gewoon huiswerk gemaakt omdat de relevantie voor het realiseren van een droom er ineens is. En de petjes gaan af op het acquisitiesprek.

Zulk onderwijs past niet in de gewone schoolgebouwen, en ook niet in de normale bekostiging van een vmbo of roc. Het floreert wel in een soort culturele broedplaatsen die gelukkig in veel steden her en der ontstaan of toegelaten worden. We zijn natuurlijk erg van opruimen en netjes, hier in calvinistisch Nederland. Maar we ontdekken gelukkig ook dat er juist in rafelranden mooi dingen kunnen ontstaan. Rafelranden moeten er gewoon zijn, en niet als rommel gezien worden maar als broedplaats.

Vogels nestelen ook liever in niet zo goed aangeharkte tuinen. En al helemaal niet in tuinen die geplaveid zijn met grindtegels. Ons onderwijs lijkt helaas steeds meer op zo'n betegelde tuin. Zo eentje met weinig ruimte voor experiment, veel controle en weinig vertrouwen.

Het wordt hoog tijd dat de regering haar eigen adviesorganen serieus gaat nemen en het WRR-advies 'Vertrouwen in de school' van Pieter Winsemius uit 2009 in beleid gaat vertalen. Het gaat immers om veel kinderen, en het gaat ook om de kinderen die zij straks weer zullen krijgen.

Want hoe interessant en succesvol zo'n NUtrecht-project ook is, het gaat bottom-up allemaal veel te langzaam. Tenzij we denken dat die kenniseconomie er vanzelf wel komt natuurlijk. Wat wel heel naïef zou zijn.

Trude Maas is oud-PvdA-senator, bekleedt meerdere commissariaten en is voorzitter Utrecht Development Board.

Goed opleiden is niet alleen belangrijk voor deze generatie, maar ook voor de volgende

[Copyright \(c\) 2011 Het Financieele Dagblad](#)
